

Riktlinjer för skolskjuts/elevresor inom förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola.

Rätten till fri skolskjuts

Varje elev med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats som utbildningen bedrivs och tillbaka. Denna rättighet omfattar elever i grundskolorna, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med offentlig huvudman. Solna stad erbjuder skolskjuts till barn som går i förskoleklass även om det inte är lagstadgat.¹

Skolskjuts beviljas om sådan behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Beslutsfattaren prövar förutsättningarna i varje enskilt fall utom vid elevresor avseende gymnasieskolan. Rätten till fri skolskjuts beviljas inte mer än fem resor per vecka. Med resor avses skolskjuts till och från skolan.²

Rätten till skolskjuts avser inte elever som väljer att gå i fristående skola eller annan skolenhet än den skolenhet som kommunen annars skulle placerat barnet i. Rätten till skolskjuts gäller inte heller om eleven väljer att gå i annan kommuns grundskola av särskilda skäl mot bakgrund av att det anordnas särskild utbildning eller efter önskemål av vårdnadshavarna. Undantag ges i de fall där kommunens skolskjuts är organiserad på ett sätt som möjliggör att elev kan erbjudas skolskjuts utan organisatoriska och ekonomiska svårigheter, till och från fristående eller kommunal skola, än den eleven placerats i.³

Skolskjuts vid växelvis boende

Vanligtvis erhålles skolskjuts till skolan utifrån elevens folkbokföringsadress. Elev med växelvis boende hos sina vårdnadshavare har rätt till skolskjuts under förutsättning att båda föräldrarna är folkbokförda i kommunen och övriga förutsättningar uppfylls.

Växelvis boende innebär att eleven vistas lika mycket och har ett permanent boende hos båda vårdnadshavarna. Vid växelvis boende görs en individuell prövning av rätten till skolskjuts från respektive bostad till anvisad skola, mot bakgrund av gällande grundkriterier. Förnyad ansökan aktualiseras inför varje läsår och ska undertecknas av båda vårdnadshavarna. Även barn som bor i s.k. korttidsboende i kommunen har rätt till skolskjuts.⁴

¹ Prop.2009/10:165 s. 380, Skollagen 10 kap. 32§, Lag(1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor

² Prop.2009/10:165 s. 380, Skollagen 10 kap. 32§, KamR i Jönköping, mål nr 2395-05

³ Prop.2009/10:165 s. 380-381

⁴ RÅ 2002 ref 91,

Kriterier för skolskjuts

Vid prövning av skolskjuts skall följande kriterier tillämpas i varje enskilt fall. Beslutsfattaren ska ge undantag avseende avståndet mellan elevens hem och skola vid fall där eleven uppfyller något av de övriga kriterierna.⁵

- Avstånd mellan hem och skola
- Trafikförhållanden
- Barn med funktionsnedsättning
- Annan särskild omständighet

Avstånd mellan hem och skola

Vid prövning av elevens avstånd mellan hem och skola tillämpas följande.

Elever i förskoleklass tom årskurs 3 *minst 2 km*

Elever i skolår 4 tom skolår 9 *minst 3 km*

Elever i gymnasiesärskola *minst 5 km*

Elever i gymnasieskolan har rätt till fri skolresa vid avstånd om minst 6 km och erhåller SL kort som resmedel. Denna rättighet prövas endast utifrån avståndet mellan hem och skola och omfattas således inte av resterande ovannämnda kriterier.⁶

Trafikförhållanden

FN konventionen om barnens rättigheter har antagits av Sveriges Riksdag. I prop. 1997/98:182 anges strategi för att införliva FN konventionen om barnens rättigheter som framhåller att barnets perspektiv och barnets bästa ska lyftas fram genom att samtliga beslut som berör barn ska genomsyras av ett barnperspektiv. Beslutande myndigheter bör i bästa mån försäkra sig om att barnets bästa tillämpats i bedömningen och framförts i beslutsprocessen.⁷

Både nationella och internationella studier visar på att barn saknar förutsättningar för att vid alla tillfällen visa trafiksäkert beteende. Barnens syn- och hörselutveckling är inte fullt utvecklad. Barnen kan inte sprida sin uppmärksamhet utan ägnar sig åt en sak i taget. De har mycket svårt att komma ifrån sin lekinställning.

Svårigheterna med barn och trafik är att barnen är instängda i ett självcentrerat tänkande. Barnen utgår ifrån sina egna uppfattningar och är ytterst begränsade att uppfatta att motparten har en annan. I trafiken kan inte barnen sätta sig in och beakta bilistens tänkande.⁸

Enligt forskningsprojektet, Tillgänglighetsvillkor i svenska städer (TVISS), innebär en säker skolväg för barn (mellan 7-12 år) att barnet ska kunna bete sig såsom barnet gör dvs. ett icke trafiksäkert sätt, utan att det skapar situationer som kan vara trafikfarliga. I forskningsstudien anges kriterierna för ett trafiksäkert och användbart gång- och cykelnät enligt följande.⁹

- Separering mellan gång- och cykelväg och biltrafiksväg,
- Korsningarnas utformning,
- Biltrafikens hastighet inte överstiger 30 km/h
- Antal körfält att korsa och från vilka håll korsande bilar kommer

⁵ Skollagen, 10 kap. 32§, 11 kap. 31, 19 kap. 20§. Prop.2009/10:165 s. 381, RÅ 1993 ref 77

⁶ Lag(1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor

⁷ Vägverket, Publikation 2005:27 s. 11

⁸ Vägverket, Publikation 2005:27 s. 15

⁹ Vägverket, Publikation 2005:27 s. 21

Skolskjutsresan består av flera delar såsom vägen från hemmet till och från busshållplatsen, väntan vid busshållplatsen, bussresan, av- och påstigning vid hållplats och vid skolan. Helhetsperspektiv av samliga delar av skolskjutsresan ska beaktas vid prövning av trafikförhållandena avseende skolskjuts.¹⁰

Mot ovanstående bakgrund ges undantag från regeln om elevens avstånd mellan hemmet och skolan respektive mellan hemmet och på-/avstigningsplatsen om beslutsfattaren bedömer att vägen utgör trafikfara. Prövning om trafikförhållanden ska genomföras i varje enskilt fall.¹¹

Barn med funktionsnedsättning

Barn med funktionsnedsättning har rätt till skolskjuts även om elevens avstånd mellan hemmet och skolan inte uppfylls. Barn med funktionsnedsättning innebär att denne har betydande svårigheter att ta sig till och från skolan. Vid prövningen ska barnets behov särskilt beaktas. Om skolskjuts behövs från hemmet ska kommunen ordna hämtning av eleven vid elevens hem. Beslutsfattaren gör prövning utifrån varje enskilt fall.¹²

Annan särskild omständighet

Skolskjuts beviljas när annan särskild omständighet föranleder det. Vad som är särskilda omständigheter prövas i varje enskilt fall.

Elev som tillfälligt går i annan kommuns grundskola på grund av särskilda skäl eller med hänsyn av sina personliga förhållanden, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och skolan som utbildningen bedrivs, med samma förutsättningar som elever i hemkommunen. Detta avser elever i förskoleklass, grundskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Kommunen som anordnar utbildningen ska anordna skolskjutsen. Elevens hemkommun ersätter kostnaderna för detta.¹³

Tillfälliga behov av resor vid skador, operationer, olycksfall, eller dylikt ersättes inte av kommunen.

Ansvarsfördelningen vid skolskjuts

Ansvar för barnens välbefinnande till och från skolan är fördelat mellan vårdnadshavarna, skolan och skolskjutsföraren. Vid skolskjuts med lokaltrafik ansvarar vårdnadshavarna för barnets välbefinnande från hemmet till skolan.

Vid skolskjuts med skolskjutsbuss åligger ansvaret för barnet på vårdnadshavarna från hemmet till att barnet stiger på skolskjutsbussen. Under resan till skolan är det skolskjutsföraren som innehar huvudansvaret för barnet. Från busshållplatsen till skolan är det vårdnadshavarna som bär ansvaret för barnets välbefinnande. Ansvarsfördelningen är den samma vid hemfärd i omvänd ordning.¹⁴

Skolskjutstider

Rätten till skolskjuts avser från den tidpunkt, som skolans verksamhet börjar respektive slutar. Skolskjutsens färdmedel lämnar eleverna före ordinarie skolstarttid och hämtar

¹⁰ Vägverket, Publikation 2005:27 s. 21, 23

¹¹ RÅ 1994 ref 84, RÅ 1993 ref 77

¹² Prop.2009/10:165 s. 381

¹³ Skollagen 10 kap. 25§, 33§, 11 kap. 32§, 19 kap. 21§

¹⁴ Föräldrabalken 1949:381, 6 kap. 2§, Förordning om skolskjutsning (1970:340)

efter varje skolas ordinarie sluttid. Dessa tider behöver inte infalla samtidigt med lektionsstart/lektionslut för den enskilde eleven.¹⁵

På-/avstigningsplatser

Skolskjutsningens färdväga ska samordnas så att kraven på trafiksäkerhet tillgodoses. Kommunen ska som huvudman inom skolväsendet verka för att särskilt anordnade platser för skolskjutsning utarbetas så att olyckor i möjligaste utsträckning undviks.¹⁶

Ansökan om skolskjuts på grund av avstånd, trafiksäkerhet, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet/särskilda skäl

Ansökan om skolskjuts på grund av avstånd, trafiksäkerhet, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet görs av elevens vårdnadshavare på särskild blankett som finns att hämta på kommunens hemsida. Beslut om skolskjuts omprövas inför varje läsår .

Beslut om skolskjuts

Beslutsfattaren beviljar skolskjuts ett läsår i taget. Om förmån av skolskjuts tillämpas oaktsamt kan tillståndet dras in. Med oaktsamhet åsyftas exempelvis att det inte finns någon mottagare av barnet vid hemkomst eller att skolskjuts inte avbokas vid frånvaro eller sjukdom. Vid beslut om indragen skolskjuts ska beslutsfattaren skriva fram ett formellt beslut.¹⁷

Färdsätt vid verkställighet av skolskjuts

Vid beviljande av skolskjuts tillämpas vanligtvis allmänna kommunikationsmedel där kommunen ersätter kostnaden för SL kort. Vid prövning där övriga förutsättningar är uppfyllda anordnas skolskjuts med stöd av färdtjänst. Beslutsfattaren gör prövning i varje enskilt fall.

Ansökan

Vid ansökan om skolskjuts används Solna stad blankett: ”*Ansökan om skolskjuts för barn och elever med behov av särskilt stöd*”. Ifylld ansökan skickas till följande.

Solna stad
BUF
17186 Solna

Beslut om skolskjuts kan överklagas

Ett beslut som går sökanden emot kan överklagas till Förvaltningsrätten enligt Skollagen (2010:800) 28 kap. 5§ 5p. Överklagan insändes då till barn- och utbildningsnämnden, Solna stad, 171 86 SOLNA. Förutsättningen för att överklaga är att skrivelsen inkommit inom 3 veckor från den dag som beslutet tilldelades sökanden. Om överklagandet inkommit i rätt tid överlämnas skrivelsen vidare till Förvaltningsrätten. I överklagandet skall diarienumret anges och på vilka grunder som beslutet överklagas.

Tillämpliga bestämmelser

Skollagen 2 kap. 2§, 10 kap. 25§, 32-33§§
Prop.2009/10:165
Förordning om skolskjutsning (1970:340)
Föräldrabalken 1949:381, 6 kap. 2§
Lag(1991:1110) om kommunernas skylighet att svara för vissa elevresor

¹⁵ Förordning om ändring i förordningen (1970:340) om skolskjutsning

¹⁶ Förordning om ändring i förordningen (1970:340) om skolskjutsning

¹⁷ JO dnr 1387-2004

KamR i Jönköping, mål nr 2395-05

RÅ 2002 ref 91

RÅ 1993 ref 77

RÅ 1994 ref 84

JO dnr 1387-2004

Vägverket, Publikation 2005:27